

Z prac parlamentu

Materiał opracowany na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej Sejmu RP, ze szczególnym uwzględnieniem uzasadnień ustaw.

1. Projekty odrzucone: jednorazowy dodatek do rent i emerytur

W pierwszym czytaniu Sejm odrzucił poselski projekt ustawy o stałym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne. Inicjatorzy zmian zaproponowali stały dodatek pieniężny dla osób pobierających świadczenia do 2000 zł. Dodatek miałby być zwolniony z podatku dochodowego i nie stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne. Najwięcej, bo 500 zł, miałby wynieść dodatek dla osób pobierających świadczenia do 1000 zł. Z kolei 400 zł otrzymywałyby osoby pobierające świadczenia od 1000 zł do 1500 zł, a 300 zł dodatku przypadłoby osobom otrzymującym obecnie świadczenie nie większe niż 2000 zł.

Obecnie

Chęć zmian posłowie argumentowali coroczną niską waloryzacją rent i emerytur. Biorąc pod uwagę, że skoro główną podstawą do obliczenia procentowego wskaźnika waloryzacji jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, to wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższane o ten sam procent, co skutkuje mniejszą podwyżką przy niższym świadczeniu.

Po zmianie

Proponowana zmiana miałaby dotyczyć nie tylko rent i emerytur, lecz także zasiłków, świadczeń przedemerytalnych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rent dla kombatanów oraz inwalidów wojennych i wojskowych oraz rent socjalnych. Analogicznie zmiana miałaby objąć także renty i emerytury rolników oraz służb mundurowych. Jako źródło finansowania posłowie wskazali budżet państwa i zaproponowali, aby ustawa weszła w życie 30 listopada 2017 r., a dodatek miałby zostać wypłacany w grudniu każdego roku, w terminie wypłacania świadczenia – począwszy od grudnia br.

Uwagi do proponowanej zmiany

W stanowisku do projektu Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał m.in. niespójność w danych, w których organ rentowy miałby przyjąć wysokość świadczenia w celu ustalenia uprawnień świadczeniobiorcy do stałego dodatku i wysokości tego dodatku. Ponadto podany w ustawie termin do wejścia w życie nie pozwoli ZUS na wypłatę dodatku w grudniu 2017 r. ze względu na konieczną – w przypadku zmiany – modyfikację systemu informatycznego. Stąd też wskazane byłoby co najmniej 12 miesięcy *vacatio legis*. Poza tym ustalony w ustawie budżetowej na rok 2017 poziom wydatków budżetu

państwa, którego dysponentem jest ZUS, nie uwzględnia środków na sfinansowanie tego rodzaju przedsięwzięcia.

Przed głosowaniem Elżbieta Rafalska, minister rodziny, pracy i polityki społecznej, przypomniała o licznych – już zrealizowanych przez rząd – inicjatywach dla rencistów i emerytów (szczególnie tych najuboższych) i poinformowała o planowanej od 1 marca 2018 r. waloryzacji na kwotę ponad 5 mld zł. Głównym argumentem minister było wskazanie, że rozwiązania systemowe, mające podnosić wysokość świadczeń minimalnych, są korzystniejsze od jednorazowych dodatków. Sejm, 248 głosami za, 180 przeciw i przy 2 wstrzymujących się, przyjął wniosek o odrzucenie poselskiego projektu.

2. Uchwalone: zniesienie limitu składek

W grudniu do podpisu Prezydenta został przedłożony przyjęty przez sejm rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. Projekt dotyczy zniesienia górnego limitu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, począwszy od 2018 r. Składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe ma być odprowadzana od całości przychodu.

Obecnie

Zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Kwota ograniczenia ogłaszana jest w Monitorze Polskim i po osiągnięciu wskazanego przychodu składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie są opłacane. Zasada ta nie dotyczy jednak pozostałych ubezpieczeń społecznych, jakie są opłacane od całości wynagrodzenia.

Jak argumentują inicjatorzy noweli, system emerytalny – aby realizować swoje cele – potrzebuje sprawnych mechanizmów redystrybucji, które pozwalają zachować spójność społeczną. Osoby silniejsze i o wyższych dochodach wspierają osoby słabsze, narażone na wykluczenie społeczne oraz pomagają wyrównywać szanse i rozładowywać napięcia, jakie tworzy gospodarka rynkowa. Wprowadzenie górnej kwoty z jednej strony skutkuje „spłaszczeniem” wysokości emerytur (ograniczając ich wysokość w przypadku osób lepiej uposażonych), z drugiej jednak ogranicza ich wkład w życie wspólnoty.

Po zmianie

Proponuje się, aby od 1 stycznia 2018 r. został zniesiony górny limit składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a składka była opłacana od całości przychodu, tak jak w przypadku ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zasada ta ma obowiązywać

także w przypadku płaconych przez płatnika składek za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych (na Fundusz Emerytur Pomostowych). Zniesienie limitu będzie miało wpływ na wysokość świadczenia otrzymywanego w przyszłości przez ubezpieczonego, co jest szczególnie istotne w przypadku osób otrzymujących w swojej karierze zawodowej zarobki zróżnicowane pod względem wysokości. Zniesienie limitu spowoduje także wzrost wpływów składkowych do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwiększy wpływ składek do Funduszu Rezerwy Demograficznej oraz kwoty składek odprowadzanych do otwartych funduszy emerytalnych, a to z kolei będzie skutkowało zmniejszeniem wpływów na ubezpieczenie zdrowotne oraz na podatek dochodowy. Większe składki na ubezpieczenie emerytalne spowodują wzrost składek zaewidencjonowanych na kontach i subkontach ubezpieczonych. Zmniejszenie wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) oraz od osób fizycznych (PIT) przyczyni się do spadku dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

dr Monika Bisek-Grąz
Naczelnik Wydziału Organizacji i Analiz
Oddział ZUS w Wałbrzychu